

TERMÍNY VÝSADEB – ROSTLINY DÁVAJÍ PŘEDNOST PODZIMU

Rostliny jsou ve školkách pěstovány obvykle ve volné půdě nebo v kontejnerech. Rostliny z volné půdy jsou pak dodávány jako prostokořenná sadba (prostokořenné rostliny) nebo sadba s kořenovým balem. Kontejnerované rostliny jsou po namnožení pěstovány v nádobách a podle druhu jsou několikrát přesazovány.

I. Prostokořenné rostliny jsou dodávány s minimálním množstvím zeminy. Proto je nutné co nejrychlejší dopravení na místo výsadby. Prostokořenná sadba se proto používá jen u listnatých dřevin. Pokud není možnost okamžité výsadby, je možné u opadavých listnatých stromů jejich založení do půdy nebo rašeliny na dobu až 2 týdnů. Rostliny se musí pravidelně kropit a za slunečného počasí stínit. Tyto sazenice jsou dobývány ve školkách pouze v bezlistém stavu, z čehož plyne i termín výsadby.

- **jarní** – březen až počátek dubna
- **podzimní** – konec října až listopad

U některých druhů rostlin pěstovaných ve školkách ve volné půdě je nutné při dobývání ponechat kořenový bal, který se zavazuje do plachetky, u větších rostlin s drátěným košem. **Kořenový bal je požadován především u všech jehličnanů, stálezelených a u vzrostlých zapěstovaných soliterních listnatých keřů a stromů.** Rostliny s balem jsou vystaveny menšímu riziku zaschnutí kořenů, přesto pokud musíme výsadbu z různých příčin odsunout je vhodné i rostliny s balem založit do kypřené půdy nebo rašeliny a baly pravidelně zalévat a přistiňovat.

Termín výsadby:

- **jarní** – březen až počátek dubna u opadavých listnáčů, duben až počátek května pro jehličnany a stálezelené druhy
- **podzimní** – září až polovina října pro jehličnany a stálezelené rostliny, konec října až listopad u opadavých listnáčů

2. Kontejnerované rostliny mají zcela neporušený kořenový bal, během jejich výsadby obvykle nedojde k vážnému narušení kořenového balu. V kontejnerech se pěstují především **menší listnaté keře, jehličnany, stálezelené listnáče, většina trvalek, skalniček, okrasných travin aj.** Hlavním důvodem pěstování rostlin v kontejnerech je ta přednost, že pokud je půda dobře připravená a dostatečně vlhká, je možná výsadba kdykoliv během vegetačního období, tedy **od března až do října.**

V místech, kde není možné provádět závlaku, doporučujeme sázet dřeviny z kontejnerů nejpozději do konce května a pak až koncem srpna. Rostliny v kontejnerech je možné před výsadbou umístit do polostínu a zajistit pravidelnou závlaku, kde pak rostliny vydrží několik týdnů až 2 měsíce.

Ministerstvo zemědělství
Těšnov 17, 110 00 Praha I
www.eagri.cz, info@mze.cz
Praha 2017

Foto: ajlatan, LianeM, Ingrid Maasik, Andrii Zastrozhnov, verOnicka, Anna Pakutina vše shutterstock.com

VÝSADBA OKRASNÝCH DŘEVIN

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

PŘÍPRAVA PŮDY

Okrasné rostliny jsou ve většině případů nenáročná na obsah živin a spokojí se i s méně kvalitní půdou.

V případě, že chceme rostlinám dopřát půdu lepší, je potřeba navézt vrstvu kvalitní ornice ve vrstvě 20–30 cm. Pro skalničky a trávnické plochy postačí vrstva 10–15 cm. Pokud budete sázet rostliny na místo, které bylo již několik let používáno jako užitkový či okrasný záhon, většinou stačí důkladně prokypření.

Postup přípravy půdy:

- Základem je stržení travnatého porostu a důkladné prokypření půdy hlubokým rytím. Dojde tak k promísení vrstev zeminy.
- Je možné půdu vylehčit a obohatit organickými látkami v podobě rašeliny či kompostu.
- Vhodné je také dodat vápník a hořčík ve formě mletého dolomitického vápence. Působí méně agresivně a v půdě působí déle než klasické vápno.
- Méně živné půdy můžeme přihnojit také průmyslovými hnojivy, střední až nižší dávkou, tj. 60 až 20 g na rostlinu nebo 100–150 g na m².

Zvláštní požadavky na půdu mají kyselomilné vřesovištní dřeviny (pěnišníky, azalky, vřesy apod.). U těchto rostlin je nutné obvykle odstranit povrchovou vrstvu půdy a nahradit ji vrstvou 15 až 40 cm čisté vláknité rašeliny s pH 4–5. Pro přihnojování těchto rostlin používáme speciální hnojiva, která okyselují půdní prostředí.

PŘÍPRAVA ROSTLIN

Kořeny **prostokořenných rostlin (prostokořenných sazenic)** namočte na 12 hodin do vody pro snížení rizika zavádání v prvních dnech po výsadbě. U listnatých keřů a prostokořenných stromů je důležité silné zakrácení výhonů až o třetinu. Tím se zajistí rovnováha mezi velikostí kořenového systému a nadzemní části rostlin. U keřů takto radikální zakrácení zajistí bohatší větvení od země. Kořeny sazenic bývají poškozeny dobýváním ze školky, proto je potřebná jejich důkladná kontrola. Šechny poškozené kořeny je třeba odstranit a začistit hladkým a kolmým řezem.

Rostliny s balem nebo kontejnerované je důležité před výsadbou důkladně prolít vodou. Poté odstranit suché a poškozené výhony. Nejsilnější výhony se zakrátí dle potřeby, aby rostlina později nerostla příliš jednostranně a bohatě se rozvětvila.

VÝSADBA ROSTLIN

Výsadbá začíná vytyčením místa určeného pro výsadbu podle osazovacího plánu či záměru. Následuje hloubení výsadbové jámy. Lze vysazovat rostliny do předem připravené, tak i nepřípravené půdy.

Výsadbá do **předem připravené půdy**: v tomto případě postačuje vyhloubení jámy o takových rozměrech, aby se do ní bez problémů rozprostřely všechny kořeny nebo kořenový bal. Pro běžné keře se hloubí jámy obvykle o průměru 25 až 40 cm, hloubka 20 až 30 cm, pro malé keře a trvalky pak o průměru 10–15 cm, hloubka 10–12 cm, rostliny tzv. „neutápíme“.

Výsadbá do **nepřípravené půdy**: provádí se tzv. výsadbá do „drnu“, je nutné vyhloubit asi dvakrát větší jámu. Když je zem hodně utužená, je potřeba narušit i stěny jámy, aby kořeny mohly prorůst do okolní půdy. Zасыпává se pak směsí zeminy s rašelinou nebo kompostem, především na chudších a těžších půdách.

U kontejnerovaných rostlin je vhodné hustě prorostlý kořenový bal před výsadbou mírně narušit, aby nevznikl tzv. „kontejnerový efekt“, tj. rostliny nemají tendenci prorůst do volné půdy.

Po usazení rostliny do jámy se přisypává kyprá zemina a pečlivě se zapravuje mezi kořeny, aby kolem balu nezůstávaly vzduchové kapsy. Když je jáma zasypaná asi ze dvou třetin, je nutné zkontrolovat polohu rostliny (zda je rovně a není příliš hluboko nebo mělko), mírným povytažením či odkloněním je možné polohu upravit. Poté se dosype potřebné množství zeminy, která se důkladně přitlačí rukou nebo mírně sešlápně. Nakonec vytvoříme kolem rostliny tzv. výsadbou mísu a důkladně zalijeme (5 až 10 l vody na menší sazenice, u vzrostlých keřů a stromů 20 až 50 l na keř). Po zalití je vhodné celou výsadbou mísu pokrýt mulčovací kůrou (5–10 cm), která výrazně omezuje ztrátu vody výparem a současně potlačuje klíčení a prorůstání plevele.

Výsadbá stromů: při ní je vhodná výpomoc druhé osoby, která strom přidržuje ve správné poloze a kontroluje rovnoměrné zasypávání. Nesmí se zapomenout na opěrný kůl, který je nutné zarazit ještě před výsadbou do připravené jámy. Kůl by měl být tak dlouhý, aby po výsadbě sahal těsně pod korunu stromů, a úvazek pak musí být takový, aby znemožnil poškození kmínku zařezáváním při větrném počasí.

